

Izglītības un zinātnes
ministrija

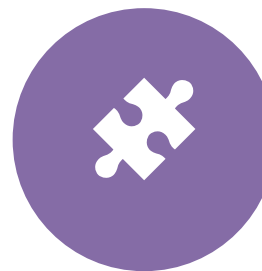
Ikgadējā tikšanās ar
Latvijas Pašvaldību savienību:
*izmaksu jautājums un atbildes
uz iebildumiem*

14/05/2021

Jaunais modelis A
Pirmsskolas un vispārējās izglītības jomā plānotās pārmaiņas: 2021./2022.m.g. un vidējā termiņā

Vadlīnijas B
Skolu tīkla optimizācijas vadlīnijas

Izmaksas C
Izmaksas ārpus pedagogu atlīdzības izglītības iestāžu līmenī un veiktās analīzes rezultātu apskats par pašvaldību finansējumu izmaksām uz vienu izglītojamo

Atbildība, funkcijas D
Izglītības pārvaldes funkciju precizēšana, akreditācijā uzlikto pašvaldību (skolas dibinātāja) atbildība

Diskusija

Darba grupas pārējie galvenie rezultāti vispārējā izglītībā

Skolu tīklu vadlīnijas kā ceļa karte pašvaldībām

Priekšlikumi savstarpējo norēķinu administratīvā sloga mazināšanai

Netiešās izmaksas izglītībā: transporta, ēdināšanas un izmitināšanas pakalpojumi

Priekšlikumi administratīvā sloga mazināšanai savstarpējos norēķinos izglītībā

- Valsts izglītības informācijas sistēma kā iespēja aizvietot līgumisko u.c. veida administratīvo slogu savstarpējo norēķinu veikšanā. Pašvaldībām – gan kā pakalpojuma sniedzējai, gan pakalpojuma saņēmējai – būtu iespēja sistēmā ievadīt izglītojamo skaitu un izmaksas uz vienu izglītojamo.
- Pašvaldībām, **savstarpēji apstiprinot sistēmā ievadīto informāciju (izglītojamo skaitu un izmaksas), no sistēmas tiktu izgūts leģitīms maksājuma uzdevums.** Maksājuma uzdevuma apstrādes veids būtu pakārtots jautājums, piemēram, tie varētu būtu zibmaksājumi, vai klīringa norēķins. Darba grupa aicina pašvaldības vienoties par šo kopumā lemjot par savstarpējo norēķinu jautājumu.

Netiešās izmaksas izglītībā

Mērķis: izglītības funkcijas finanšu satura revīzija, ievērojot COFOG salīdzinājumu un LV izglītības funkcijas apmēru citu ES DV vidū

Uzdevums: novērtēt netiešo izmaksu apmēru un sakārtot to uzskaiti

Rezultāts: MKN Nr. 934 grozījumu priekšlikumi

Ministru kabineta noteikumi Nr.934 "Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām" grozījumi

Trīs papildu funkcionālās apakškategorijas pie 09.600 (papildu pakalpojumi izglītībā):

- transports
- ēdināšana
- izmitināšana
- pārējie

Tāda pat pieeja arī iestāžu līmenī

Pedagogu darba samaksas modeļa izmaiņas jāsaista ar kvalitatīvām izmaiņām, t.sk. arī pašvaldību finansējuma pārskatīšanas

Tika apkopoti 569 vispārizglītojošo skolu dati par pašvaldību izdevumiem, izņemot pedagogu atlīdzību.

Nosūtīti Izglītības pārvaldēm datu kvalitātes pārbaudei.

Pēc kvalitātes pārbaudes varēs iedot salīdzināmos datus atpakaļ pašvaldībām izvērtēšanai un lēmumu pieņemšanai. Skolu vadlīnijās tie netiek iekļauti.

Saņemts LPS viedoklis, kā arī daudzu Izglītības pārvalžu un pašvaldību finansistu viedoklis (1/3)

Daļa no izdevumiem ir politisks lēmums – brīvpusdienas, brīvbiļetes, ārpakalpojumu apmaksā, pabalsti, remonta darbi, jaunas būves – tie var ietekmēt izdevumu apjomu «+» un «-»

Komunālie maksājumi, ēku uzturēšana – ir vieglāk salīdzināmi – bet arī cieši saistīti ar to, kā pašvaldība organizē savu saimniecisko darbību izglītības funkcijā

Saņemts LPS viedoklis, kā arī daudzu Izglītības pārvalžu un pašvaldību finansistu viedoklis (2/3)

Interesešu izglītības nodrošināšana arī ietekmē bilanci gan izdevumu, gan ieņēmumu pusē un būtu labi mērīt abas.

Ja tomēr saglabā viedokli, ka jāsalīdzina būtu visi izdevumi ārpus pedagogu atlīdzības, tad ir lietderīgi izmantot izdevumu vairāku gadu vidējo, tā saukto slīdošo vidējo – trīs, pieci, desmit gadu.

Saņemts LPS viedoklis, kā arī daudzu Izglītības pārvalžu un pašvaldību finansistu viedoklis (3/3)

Priekšlikumi

- 1) nododot datus pašvaldībām, atzīmēt tos izdevumus, kuri ir politiski un sociālekonomiski 😊 lēmumi
- 2) arī atzīmēt tos, kas varētu palīdzēt precīzāk identificēt vairāk salīdzināmus izdevumus – kancelejas preces uz 1 izgl., administratīvie uzturēšanas izdevumi uz 1 izgl., komandējumi uz 1 izgl. – izdevumi, kuri būtu neitrāli ārpus teritoriālās vai citām pazīmēm. Piemēram, 100€ viduskolēnam, 120€ pamatskolā, 150€ sākumskolā
- 3) darbā ar MKN #934 vadlīnijām, paralēli strādāt ar idejām arī šo izdevumu jomā

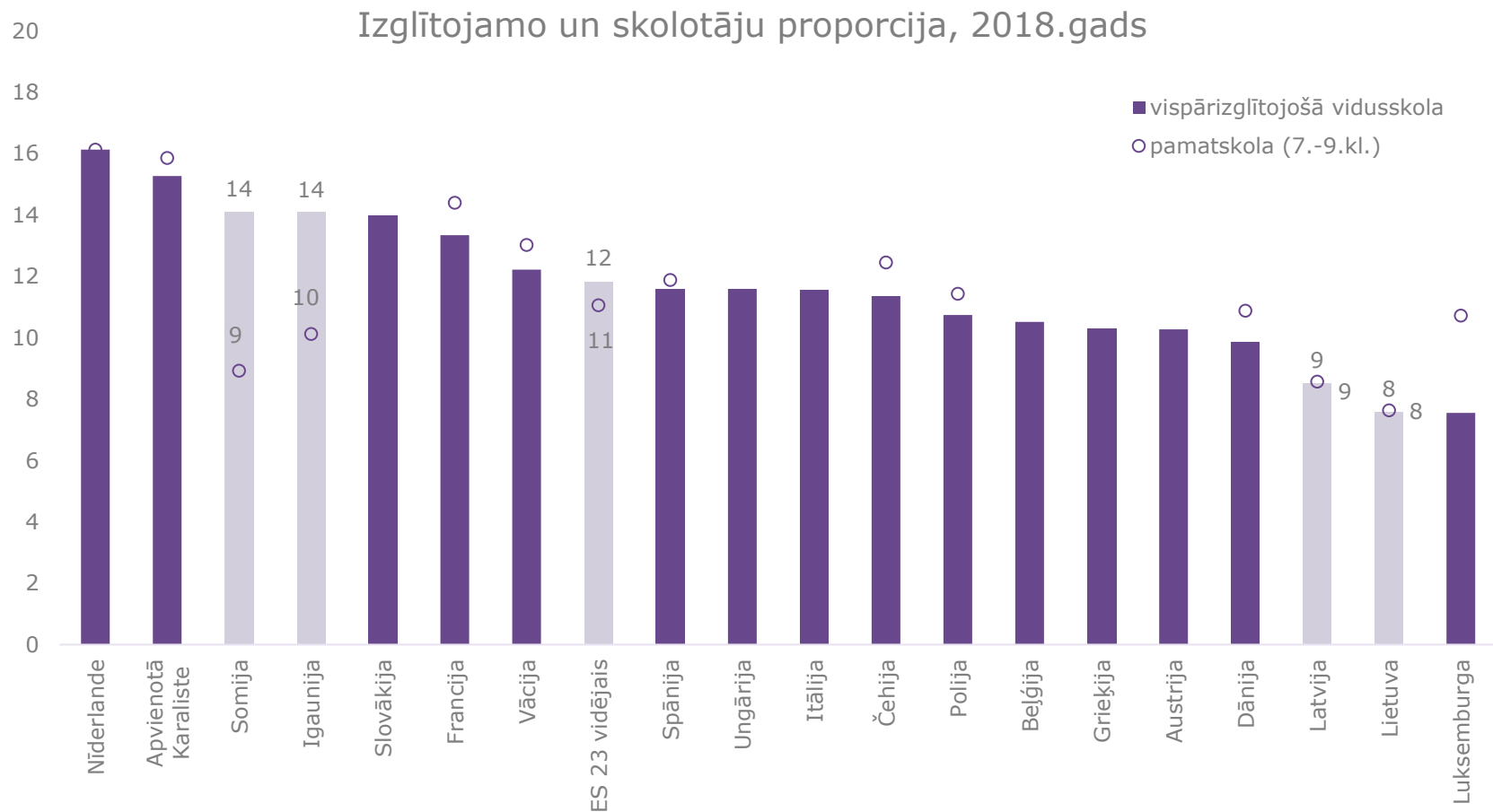

Izglītības un zinātnes
ministrija

Atbildes uz saņemtajiem 18 priekšlikumiem saistībā ar otro un trešo darba kārtības punktu

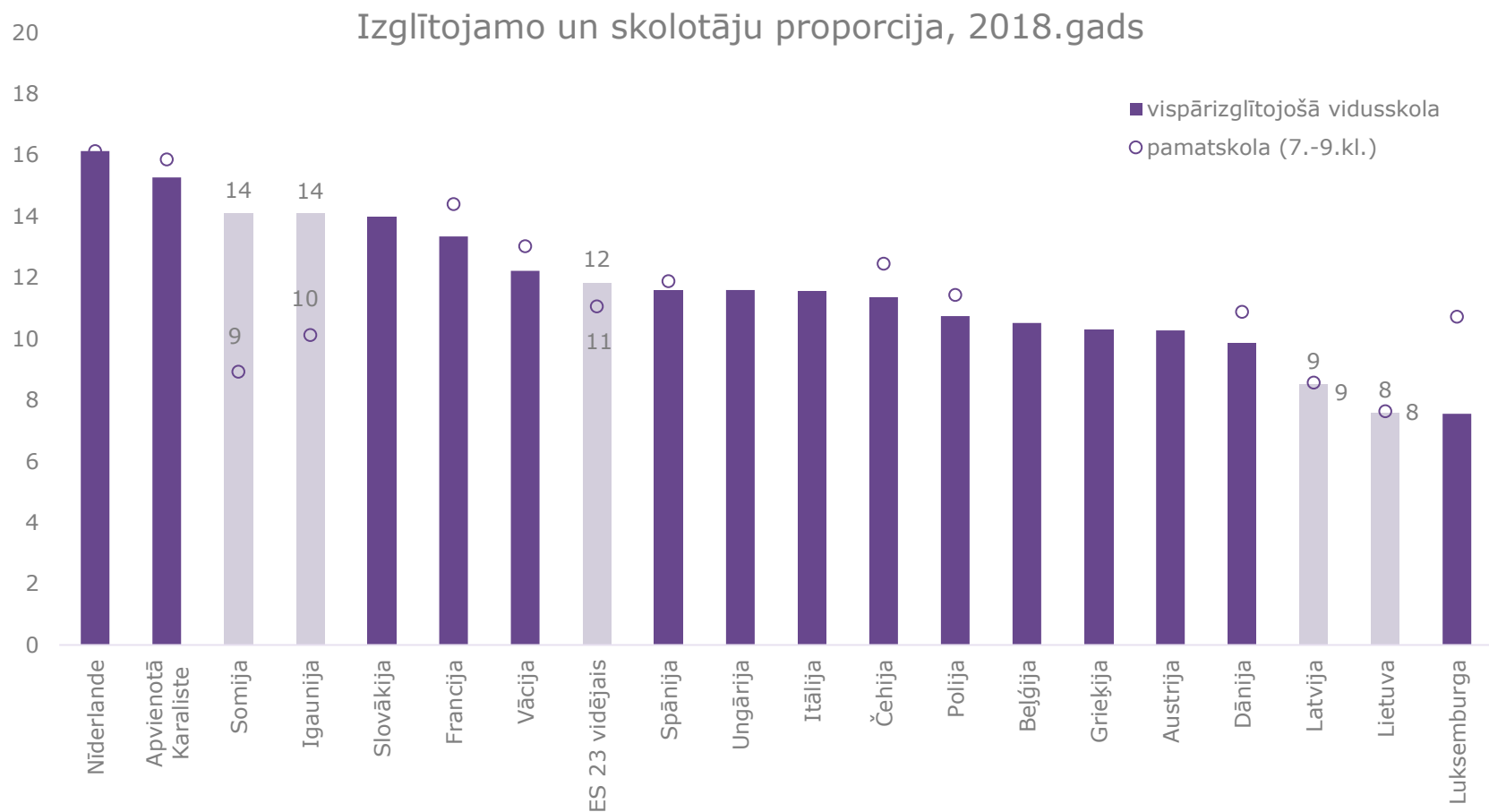
14/05/2021

Pirmais iebildums: Analizējot datus, iesakām Vadlīnijās izmantot ES vidējos datus, akcentu liekot uz Baltijas valstīm un Somiju, jo daudzās OECD valstīs galvenais uzsvars ir uz izglītības pieejamību, ir atšķirīgas situācijas ar pirmsskolas pieejamību un obligātumu.

Iebildums ņemts vērā daļēji, t.i. ir precizēts ES dalībvalstu loks, tomēr vienlaikus uzskatām, ka vadlīniju tekstā ir lietderīgi saglabāt atsauces uz OECD secinājumiem un rekomendācijām

Otrais iebildums [saīsināts]: Atgādinājums, ka starptautiski salīdzinot atbilstoši FKK līmeņiem, pirmsskolas ir kopā ar sākumskolām. Tāpat arī par dažādību valstīs saistībā ar pirmsskolas obligātumu un ilgumu.

Iebildums ņemts vērā, t.i. ir aizvietots salīdzinošais grafiks. Sākumskolas posma vietā izmantots vidusskolas. Vadlīniju aprakstošā daļā teksts tiks atbilstoši precizēts.

3.1. iebildums: Par uzturēšanas izmaksām uz vienu izglītojamo. **Dati nav vākti pēc vienotas metodikas, pašvaldībās veidojās dažāda izpratne, kā jāaizpilda dati**

Dati tika apkopoti līdzvērtīgi tam, kā tas tika darīts jau par 2018.gada izglītības iestāžu izmaksu datiem.

Ar katru Izglītības pārvaldi un vēlāk arī ar katru pašvaldības finansistu notika individuāla saziņa (pēc nepieciešamības), lai dati tiktu iesniegti vienādā saturā.

Ir virkne novadu, kuros ir izcila izpratne gan par saturu, gan arī par tehnisko datu apstrādi.

3.2. iebildums: Par uzturēšanas izmaksām uz vienu izglītojamo. Gala aprēķinos nav iekļauti kapitālieguldījumi un amortizācijas izdevumi.

Kapitāla izdevumi, t.sk. amortizācijas izdevumi, ir norādīti atsevišķi, kā arī nosūtot datus kvalitātes pārbaudei š.g. 8.-10.maijā, atsevišķā kolonā tika piedāvāts arī šis rādītājs. Tomēr pirmās atsauksmes no novadiem drīzāk ir negatīvas par šo izdevumu iekļaušanu kopējā uzskaitē.

	NB	ND
$(1000+2200+2300+5000;9000)/(VI+PII)$	$(1000+2200+2300)/(VI+PII)$	$(5000; 9000)/(VI+PII)$
Kopā izmaksas bez pedagogu atlīdzības	Izmaksas uz 1 skolēnu	Kapitāla izdevumi uz 1 izglītojamo
1,282	1,233	48
1,882	1,088	794
1,544	1,466	78
1,606	1,509	97
2,239	2,233	6

3.3. iebildums: Par uzturēšanas izmaksām uz vienu izglītojamo. **Datos** neparādās, vai skolai ir dienesta viesnīca, peldbaseins, bibliotēka, sporta halle, kas palielina uzturēšanas izdevumus salīdzinājumā ar citām skolām, kurās nav šādu papildus ēku.

Telpu kopējā platībā ir visas telpas, kas attiecas uz konkrētās izglītības iestādes reģistrācijas numuru, t.sk. arī nosauktās.

Piedāvajam datus papildināt ar interešu izglītības izglītojamiem, un ar to palīdzību arī var konstatēt šo papildu pakalpojumu nodrošinājumu.

NE	NF	NG	NH	NI	NJ
Kultūrizglītība	Sports	Tehniskā jaunrade	Vides interešu izglītība	Citas izglītojošās programmas	Iekļaujošie bērni
112	64	21		72	
129	76	25		48	19
46	30	19	4	22	
58	41	26	5	27	13
37				38	
49		12			
31		11	9	32	
41		9	7	11	11
61	13	19	14	27	

4. iebildums: Apkopojot pašvaldību precizēto informāciju, ņemot vērā pašvaldību norādītās skolu būtiskās nianšes, **izstrādāt vienotus kritērijus un iekļaut tos vienotā metodikā.**

Nevar noregulēt politiskos lēmumus – brīvpusdienas, brīvbiļetes u.tml.

Arī zināmā mērā tas, ka pašvaldība vēlas būt gana izšķērdīga uz komunālo maksājumu u.c. ēkas uzturēšanas izdevumiem vai jauna skola – ir teju politisks lēmums

Tomēr varētu nodalīt, piemēram, komandējumu, administratīvo uzturēšanas izdevumu, kancelejas izdevumus – iespējams, ka varētu būt gana objektīva vidēja summa uz 1 skolēnu – un tos skatīties individuāli, atsevišķi

5. iebildums: Metodikā norādīt konkrēti kādus EKK iekļauj un kādus neiekļauj un kāpēc. **Aptauju balstīt uz vismaz trīs gadu periodu.** Datu analīzei viena gada datus izmantot nav objektīvi. Viena gada dati ir faktiskie izdevumi, bet ne pielāgojami efektivitātes novērtēšanā, nepiemērojot papildu koeficientus un neņemot vērā papildu faktorus.

Vai varam lūgt
2018.gada datus?

Vai šobrīd lietot
vismaz divu gadu
vidējo, t.i. 2019.
un 2020.gadu
izdevumus?

6. iebildums [saīsināts]: Pašvaldības labā griba, nodrošinot bezmaksas ēdināšanu izglītojamiem, nevar būt par iemeslu, lai lemtu par skolu efektivitāti. Nacionālajā līmenī ir jāpieņem lēmums, vai skolēnu ēdināšana ir attiecināma uz sociālajām vai izglītības izmaksām.

Pieņemts darbam.
Uzdosim jautājumu
Labklājības
ministrijai.

7A. iebildums [saīsināts]: Norādītas konkrētas (paldies!) datu kvalitātes kļūdas.

Līdzīgi kā jebkura valsts iestāde mēs paļaujamies uz iesniegto datu kvalitāti un diemžēl šo varam atrisināt tikai ar Jūsu rūpīgu attieksmi.

Norādītās kļūdas pārsūtījām konkrētajām Izglītības pārvaldēm. Jau lielākajā daļā esam saņēmuši izlabotas atbildes. Paldies!

7B. iebildums: Pērses sākumskolā, kurā mācās tikai 45 skolēni, izmaksas ir augstas, jo 2020. gadā tika veikti telpu remontdarbi 45,6 tūkst. € apmērā. Līdz ar to pēc iesniegtajiem datiem šī skola būtībā ir neefektīva, neņemot vērā, ka varbūt 2021.gadā remontdarbi netiks veikti un šīs skolas uzturēšanas izdevumi uz vienu skolēnu mainīsies.

Izeja ir daudzgadīgs slīdošais vidējais. Jūs piedāvājāt trīs gadu periodu.

8. iebildums: Metodikā viennozīmīgi nevar iekļaut arī telpu remontus (EKK 2241), jo tas pārsvarā ir viena gada rādītājs un vienreizējs ieguldījums. Piemēram, Bēnes vidusskola, kurā ir 145 izglītojamie, pašvaldība ēkas un telpu remontiem ir novirzījusi 116 tūkst. €, Skrundas vidusskola – 94 tūkst. €, Priekuļu vidusskola – 82 tūkst. €, Smārdes pamatskola – 74 tūkst. € u.c.

Līdzīgs priekšlikums.

9. iebildums: Uzturēšanas izdevumus uz 1 izglītojamo būtiski ietekmē arī saimnieciskā personāla atlīdzības fonds. Cik un kādi darbinieki tiek skolā nodarbināti un ar kādām algām un vai arī šīs funkcijas veic ar ārpakalpojumu un tās ir iekļautas skolu tāmēs (var būt, ka iepirkumu par ēkas uzkopšanu veic pašvaldība un tas nav iekļauts konkrētās skolas tāmē).

Ja tās ir ārpakalpojums konkrētajai skolai, tad tas parādīsies citā EKK kodā. Kopējās izmaksas tas nemainīs.

Savukārt, ja to apmaksā pašvaldība, tad tas ir politisks lēmums līdzīgi kā tas ir ar pusdienām, transportu.

Salīdzinot datus, pašvaldības zina savus lēmumus.

10. iebildums [saīsināts]: Ja skolā tiek apgūtas speciālās izglītības programmas, tiek nodrošinātas sociālā aprūpētāja, masiera, ārsta, fizioterapeita u.tml. amata vienības. Speciālajām skolām, kuras nenodrošina internāta pakalpojumus un kurām papildu vēl ir pirmsskolu grupas, tiek nodrošinātas arī tādas amata vienības kā skolotāja palīgs, asistents personām ar invaliditāti u.c.

Tiek piedāvāta datiem papildu pazīme ar speciālo izglītojamo skaitu.

NE	NF	NG	NH	NI	NJ
Kultūrizglītība	Sports	Tehniskā jaunrade	Vides interešu izglītība	Citas izglītojošās programmas	Iekļaujošie bērni
112	64	21		72	
129	76	25		48	19
46	30	19	4	22	
58	41	26	5	27	13
37				38	
49		12			
31		11	9	32	
41		9	7	11	11
61	13	19	14	27	

11. iebildums [saīsināts]: 11.Kopumā visu skolu rādītāji ietekmē pārējo skolu vidējo rādītāju, tāpēc būtiski saprast, kas ir tā atšķirība, kas veido tik dažādās uzturēšanas izmaksas uz vienu izglītojamo.

Piemēram, pamatskola "Rīdze", Rīgas Valda Zāliša sākumskola, kurām ir maksimālais skolēnu skaits, optimālais telpu piepildījums, kā arī nav pirmsskolas izglītības grupas (pamatskolai "Rīdze" ir interešu izglītības struktūrvienība), neatbilst Ministrijas izstrādātajiem kritērijiem. Analizējot šo skolu uzturēšanas izdevumus, redzams, ka pamatskolas "Rīdze" 2020.gadā uzturēšanas izdevumus veido ēdināšanas izdevumi (EKK 2363) 60 tūkst. € apmērā, mācību līdzekļi (EKK 2370) – 20 tūkst. € apmērā, izdevumi inventāra iegādei, t.sk. mācību vides uzlabošanai (EKK 2312) – 15 tūkst. € apmērā, kā arī jāņem vērā epidemioloģiskā situācija valstī 2020.gadā, jo, lai nodrošinātu izglītības iestādēs drošības pasākumus saistībā ar COVID-19 izplatību, papildu iegādājās dezinfekcijas līdzekļus, mutes un deguna aizsarglīdzekļus, cimdsus u.c. preces. Ņemot vērā iepriekš minēto, konkrēti šī skola iegādājās saimniecības preces u.c. (EKK 2350) 14 tūkst. € apmērā. Tas pats attiecas uz Rīgas Valda Zāliša sākumskolas 2020.gada uzturēšanas izdevumiem, kurus veido ēdināšanas izdevumi (EKK 2363) 66 tūkst. € apmērā, mācību līdzekļi (EKK 2370) – 11 tūkst. € apmērā, izdevumu inventāra iegādei, t.sk. mācību vides uzlabošanai (EKK 2312) – 22 tūkst. € apmērā, saimniecības preces u.c. (EKK 2350) 21 tūkst. € apmērā.

Secinājums, ja konkrēti šīs abas skolas nebūtu iegādājušās ne mācību līdzekļus, ne inventāru u.tml. skolām uzturēšanas izdevumi uz 1 izglītojamo būtu zemāki un šīs skolas būtu efektīvas.

Tas pastiprina viedokli, ka šie izdevumi ir pašvaldības politisks lēmums. Tas nepadara šos izdevumus kā nebijušus, tomēr vienlaikus jāpiekrīt, ka tie izmaina vidējo rādītāju. Salīdzināšanas iespējas gan tas nemazina, ja salīdzināšanai konkrētus EKK.

12. iebildums: Atsevišķi būtu jāskata arī skolas ar ļoti mazu skolēnu skaitu, kas būtiski ietekmē pārējo skolu vidējos rādītājus. Teritorijās ar zemu iedzīvotāju blīvumu un neapmierinošu valsts ceļu segumu dēļ pašvaldībai būs skolas ar zemu skolēnu skaitu (nodrošinot pakalpojumu tuvāk iedzīvotājam), līdz ar to augs arī uzturēšanas izmaksas).

Teritoriālā pazīme ir ņemta vērā.

13. iebildums: Metodikā, aprēķinot uzturēšanas izmaksas uz 1 izglītojamo, būtiski ir nonākt pie vienotas formulas, neņemot (kā tas ir uz doto brīdi) pašvaldību norādītās (jāņem vērā arī datu precizitāte) viena gada izmaksas no maksimālajām līdz minimālajām izmaksām un vienkāršoti uz šīs bāzes paņemot vidējo rādītāju. Vai šādi aprēķinot vidējās izmaksas ir pamatoti rezultāti, uz kuriem tiešām nākotnē var balstīt pārējo skolu efektivitāti? Pašreizējā pieeja nesniedz atbildi uz šo jautājumu, bet tomēr Vadlīnijās ir nepieciešams izstrādāt formulu, lai optimālu skolu dati netiktu nepamatoti interpretēti (t.sk, starp vienas pašvaldības skolām). Minētie piemēri parāda fakta konstatāciju, bet tos nevar pielāgot pārējām skolām kā vienīgo un pareizo.

Šobrīd dati tiks piedāvāti tikai salīdzināšanai.

14. Iebildums [saīsināts]: Kāpēc Skolu tīkla vadlīnijās uzturēšanas izmaksas uz 1 izgl. starp sākumskolām, pamatskolām un vidusskolām ir atšķirīgas (pat 193 € robežās uz 1 izgl.), jo, ja pašvaldībā ir gan pamatskola, gan vidusskola, komunālie pakalpojumi ir vienādi, saimniecības preču, inventāra, datortehnikas u.c. iegāde ir vienādās summās. Kas veido šo atšķirību?

Šis ir viens no impulsiem izvēlēties tādus izdevumu rādītājus, kas ir neatkarīgi no teritoriālās un citām pazīmēm, piemēram, kancelejas preču izdevumi uz 1 izglītojamo, administratīvie uzturēšanas izdevumi uz 1 izglītojamo, komandējumi uz 1 izglītojamo.

15. iebildums [saīsināts]: Telpu statistikas VIIS kvalitāte. Pēc telpu noslodzes apmēra var secināt, ka komunālie un citi pakalpojumi tiek maksāti par neizmantotām telpām. Jāņem vērā, ka pandēmija parādīja, ka labāk mācību procesu var organizēt tās iestādes, kurām platība atbilst higiēnas prasībām, kas stāsies spēkā 2023.gadā.

VIIS dati par telpām ir kvalitatīvi. Skolas arī šobrīd var precizēt datus un iesniegt korektus, ja ir kļūdas.

Cits jautājums, kā Covid-19 apstākļi mainīs mācību procesu tuvākajos gados (klātie) un varbūt pat ilgtermiņā (attālināti).

16. iebildums [saīsināts]: apkures katls, kuru kurina ar dīzeļdegvielu, kas, veicot tehnoloģiskās un finansiālās izpētes, tika atzīts par lētāko kurināmo veidu izpētes laikā, šīsdienas apstākļos tāds nav. Dotajā brīdī šāda apkures veida maiņa būtu finansiāli dārga un ne tik efektīga. Šādi faktori nevar tikt uzskatīti par iemeslu, lai lemtu par skolas efektivitāti.

Šis ir labs piemērs, kad pašvaldība, vērtējot savu skolu izdevumus, zinās iemeslus noteiktam izdevumu veidam, piemēram, degvielas patēriņam apkures nolūkiem.

IZM nevērtē skolu efektivitāti pēc šiem datiem.

17. iebildums: Piemaksas, prēmijas un naudas balvas, ko pašvaldībā piemaksā pedagogiem par darbu nevar tikt iekļautas skolu vērtējumu efektivitātē.

Pedagogu atlīdzība netika iekļauta izmaksās, tikai tehnisko darbinieku atlīdzība.

18. iebildums [saīsināts]: LPS aicina izstrādāt vienotu metodiku saimniecisko izdevumu atspoguļošanai, nosakot, kādi dati jāapkopo. Ir nepieciešams aprakstīt pētījuma gaitu, lai ir iespējams izsekot, kādi rādītāji ir iekļauti aprēķinos un kā veidojas rezultāts.

Vienlaikus ar MKN #934 vadlīniju izstrādes procesu, IZM piedāvās konkrētākus rādītājus, kā minēts, piemēram, atsevišķus konkrētus posteņus.

Līdz tam – precizētie dati ar pazīmēm tiks nodoti pašvaldībām salīdzināšanai.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES

[IZM_gov_lv](#)

[Izglitibas.ministrija](#)